

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

КОМІТЕТ НААУ З ПИТАНЬ ТРУДОВОГО ПРАВА

ЦЕНТР НАДАННЯ МЕТОДИЧНОЇ ДОПОМОГИ
ТА КООРДИНАЦІЇ ВОЛОНТЕРСЬКОГО РУХУ АДВОКАТІВ З ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПРИ НАЦІОНАЛЬНІЙ АСОЦІАЦІЇ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

ДАЙДЖЕСТ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ

З ПИТАНЬ МОБІЛІЗАЦІЇ, ВІЙСЬКОВОГО ОБЛІКУ ТА БРОНЮВАННЯ

ЗА ДРУГИЙ ТА ТРЕТІЙ КВАРТАЛИ 2026 РОКУ

ДАЙДЖЕСТ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ З ПИТАНЬ МОБІЛІЗАЦІЇ, ВІЙСЬКОВОГО ОБЛІКУ ТА БРОНЮВАННЯ ЗА ДРУГИЙ ТА ТРЕТІЙ КВАРТАЛИ 2026 РОКУ

I. ПРАВОВІ ПОЗИЦІЇ ЩОДО ОТРИМАННЯ СТАТУСУ КРИТИЧНО ВАЖЛИВОГО ПІДПРИЄМСТВА, УСТАНОВИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ І БРОНЮВАННЯ ПРАЦІВНИКІВ.....4

Рішення Київського окружного адміністративного суду від 31.07.2026 у справі №320/19942/25
щодо сплати штрафу та пені з метою підтвердження статусу критично важливого підприємства.....4

II. ПРАВОВІ ПОЗИЦІЇ ЩОДО ВЕДЕННЯ ВІЙСЬКОВОГО ОБЛІКУ ЮРИДИЧНИМИ ОСОБАМИ.....5

Постанова П'ятого апеляційного адміністративного суду від 28.04.2026
у справі №522/21887/25-Е щодо невиконання розпорядження про оповіщення.....5

Рішення Комунарського районного суду м. Запоріжжя від 11.05.2026
у справі №333/3127/26 (провадження №2-а/333/59/26) щодо перевірки військового обліку.....7

Рішення Хмельницького міськрайонного суду Хмельницької області від 25.05.2026
у справі №686/12642/26 (провадження №2-а/686/243/26) щодо виконання розпорядження ТЦК та СП.....8

Рішення Луцького міськрайонного суду Волинської області від 25.05.2026 у справі №161/8465/26
(провадження №2-а/161/145/26) щодо подання інформації про наявність транспортних засобів і техніки,
їхній технічний стан, а також громадян, які працюють на них.....10

Рішення Болградського районного суду Одеської області від 03.06.2026
у справі №493/807/26 (провадження №2-а/497/61/26) щодо ведення військового обліку.....11

Рішення Третього апеляційного адміністративного суду від 05.06.2026
у справі №337/6591/25 щодо порушення військового обліку.....13

Рішення Коломийського міськрайонного суду Івано-Франківської області від 08.06.2026
у справі №346/1921/26 (провадження №2-а/346/64/26) щодо зняття з військового обліку транспортного засобу.....14

ЗМІСТ

ДАЙДЖЕСТ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ З ПИТАНЬ МОБІЛІЗАЦІЇ, ВІЙСЬКОВОГО ОБЛІКУ ТА БРОНЮВАННЯ ЗА ДРУГИЙ ТА ТРЕТІЙ КВАРТАЛИ 2026 РОКУ

III. ПРАВОВІ ПОЗИЦІЇ ЩОДО МОБІЛІЗАЦІЇ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ.....16

Рішення Полтавського окружного адміністративного суду
від 14.04.2026 у справі №440/516/26 щодо проходження ВЛК.....16

Постанова Франківського районного суду м. Львова від 16.04.2026 у справі №465/1186/26
(провадження №3/465/1228/26) щодо вимоги вийти з автомобіля і проїхати до ТЦК та СП.....17

Рішення Дніпропетровського окружного адміністративного суду
від 16.04.2026 у справі №160/4687/26 щодо неприбуття за повісткою.....19

Рішення Дарницького районного суду м. Києва від 17.04.2026
у справі №753/7093/26 (провадження №2-а/753/169/26) щодо проходження ВЛК.....20

Рішення Київського районного суду м. Харкова від 17.04.2026
у справі №520/1129/26 (н/п 2-а/953/63/26) щодо повістки типу із зазначенням мети «уточнення даних».....21

Рішення Львівського окружного адміністративного суду від 29.05.2026
у справі №380/18951/25 щодо «Розшуку за порушення військового обліку».....22

Рішення Чернівецького окружного адміністративного суду від 22.07.2026
у справі №600/5075/25-а щодо «Розшуку за порушення військового обліку».....24

Рішення Харківського окружного адміністративного суду від 24.07.2026
у справі №520/8839/26 щодо виключення з військового обліку.....28

IV. ПРАВОВІ ПОЗИЦІЇ З ІНШИХ ПИТАНЬ, ЩО ТАКОЖ ПОВ'ЯЗАНІ З МОБІЛІЗАЦІЄЮ 30

Рішення Індустріального районного суду міста Дніпра
від 25.06.2026 у справі №202/2737/26 (провадження №2-а/202/45/2026) щодо права на правничу допомогу.....30

Рішення Львівського окружного адміністративного суду
від 21.08.2026 у справі №380/7342/26 щодо перетину кордону.....32

Відповідальний редактор дайджесту:

Вікторія Поліщук

е-mail: v.polishchuk@mail.unba.org.ua

Комітет НААУ з питань трудового права

Голова Комітету:

Вікторія Поліщук

е-mail: v.polishchuk@mail.unba.org.ua

Заступник голови Комітету:

Катерина Цвєткова

е-mail: k.tsvetkova@mail.unba.org.ua

I. ПРАВОВІ ПОЗИЦІЇ ЩОДО ОТРИМАННЯ СТАТУСУ КРИТИЧНО ВАЖЛИВОГО ПІДПРИЄМСТВА, УСТАНОВИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ І БРОНЮВАННЯ ПРАЦІВНИКІВ

Рішення Київського окружного адміністративного суду від 31.07.2026 у справі №320/19942/25 щодо сплати штрафу та пені з метою підтвердження статусу критично важливого підприємства

Позивач стверджує, що з метою підтвердження статусу критично важливого підприємства для економіки України на 2025 рік, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України №76 від 27.01.2023 та для бронювання надалі своїх працівників, позивач був вимушений 05.02.2025 повністю сплатити суми: штраф 1 572 444,91 грн та пеню 921 961,07 грн з ПДФО. Тільки після цього позивач отримав довідку про відсутність заборгованості від 10.02.2025 та зберіг статус критично важливого підприємства.

Позивач повторно звертався 16.04.2025 через електронний кабінет платника податків з листами №№9 та 10 про виправлення помилок обліку в ІКП та визнання цих сум надміру сплаченими, однак контролюючий орган помилки не виправив, що змусило позивача звернутися до суду із цим позовом.

Обґрунтування Суду. Згідно з п.п. 168.1.2 п. 168.1 ст. 1 ПК України податок сплачується (перераховується) до бюджету під час виплати оподатковуваного доходу єдиним платіжним документом.

Суд встановив, що заробітну плату за грудень 2023 року позивач фактично виплатив 16.01.2024. Того ж дня позивач, як податковий агент, повністю утримав та перерахував до бюджету ПДФО у сумі 380 647,16 грн та військовий збір у сумі 31 760,91 грн (платіжні інструкції №№73, 19, 22, 74 від 16.01.2024).

Таким чином, позивач діяв відповідно до вимог ПК України. Відповідач протиправно не врахував ці платежі у наступних розрахунках, фактично відобразивши їх як недоїмку.

Відповідно до пп. 4, 5 ст. 45 Бюджетного кодексу України податки і збори визнаються зарахованими до державного бюджету з дня їх зарахування на єдиний казначейський рахунок.

Згідно з нормами п. 131.2 ст. 131 ПК України під час погашення суми податкового боргу (його частини) кошти, що сплачує такий платник податків, у першу чергу зараховуються в рахунок податкового зобов'язання. У разі повного погашення суми податкового боргу кошти зараховуються у наступну чергу в рахунок погашення штрафів, в останню чергу – у рахунок пені.

Тому відповідач безпідставно здійснив перерозподіл коштів, спрямувавши поточні платежі позивача на дострокове погашення ще не узгоджених штрафів та пені, чим створив заборгованість за основним зобов'язанням.

Позивач надав суду оборотно-сальдову відомість з рахунку №6411 та банківські виписки, що підтверджують своєчасне та повне виконання позивачем обов'язку сплатити ПДФО, як поточного, так і згідно із ППР від 04.11.2024.

Суд вважає, що позивач сплатив податкові зобов'язання з ПДФО та військового збору згідно ППР від 04.11.2024 протягом 30 днів з дати отримання цих рішень, а тому були підстави у контролюючого органу за п.п. 69.37 п. 69 підрозділу 10 розділу XX ПК України скасувати нараховані відповідачем штраф в сумі 1 572 444,91 грн і пеню в сумі 921 961,07 грн за несвоєчасну сплату ПДФО згідно ППР від 04.11.2024 №475302406, а також штраф у сумі 99 804,27 грн та пеню в сумі 15 784,39 грн за несвоєчасну сплату військового збору згідно з ППР від 04.11.2024 №475312406.

Детальніше з текстом рішення можна ознайомитися за покликанням:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/138659471>

II. ПРАВОВІ ПОЗИЦІЇ ЩОДО ВЕДЕННЯ ВІЙСЬКОВОГО ОБЛІКУ ЮРИДИЧНИМИ ОСОБАМИ

Постанова П'ятого апеляційного адміністративного суду від 28.04.2026 у справі №522/21887/25-Е щодо невиконання розпорядження про оповіщення

Суд дійшов висновку, що керівник підприємства правомірно притягнутий до адміністративної відповідальності за невиконання обов'язку щодо належного та своєчасного оповіщення військовозобов'язаних працівників за розпорядженням ТЦК та СП, оскільки не забезпечив їх повідомлення у визначений у Порядку №1487 спосіб (зокрема рекомендованими поштовими відправленнями під час відпустки працівників) та не надав у встановлений строк підтвердження проведеного оповіщення.

Відповідно до ч. 1 ст. 21 Закону №3543-XII обов'язки підприємств, установ і організацій щодо мобілізаційної підготовки та мобілізації:

забезпечувати своєчасне оповіщення і прибуття працівників, які залучаються до виконання обов'язку щодо мобілізації у порядку, визначеному у частинах третій – п'ятій статті 22 цього Закону, на збірні пункти шляхом вжиття відповідних інформаційних та організаційно-технічних заходів із компенсацією надалі витрат за здійснення такого процесу з Державного бюджету України, яка здійснюється не пізніше ніж через місяць після подання відповідного звернення у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до п. 47 Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 №1487, у редакції станом на дату видачі розпорядження №1254/5409 від 03.09.2025, у разі отримання розпоряджень районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, органів СБУ, відповідних підрозділів розвідувальних органів (додаток 13) щодо оповіщення призовників, військовозобов'язаних та резервістів про їх виклик до районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, органів СБУ, відповідних підрозділів розвідувальних органів керівники (голови) державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій зобов'язані:

видати наказ (розпорядження) про оповіщення призовників, військовозобов'язаних та резервістів, довести його до відома таких осіб під особистий підпис, а у разі виконання такими особами дистанційної, надомної роботи, у період їх тимчасової непрацездатності, перебування у відпустці або у відрядженні – рекомендованим поштовим відправленням з описом вкладення та повідомленням про вручення у частині, що стосується їх прибуття до відповідного районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки, органу СБУ, відповідних підрозділів розвідувальних органів у визначені строки, та надіслати копію відповідних наказів (розпоряджень) та підтвердну інформацію або документи про здійснення оповіщення у триденний строк до відповідного районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки, органу СБУ, відповідних підрозділів розвідувальних органів;

вручити призовникам, військовозобов'язаним та резервістам повістки про явку за викликом до районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки, органу СБУ, відповідного підрозділу розвідувального органу (за наявності);

письмово повідомити з наданням витягів з наказів (розпоряджень) відповідним районним (міським) територіальним центрам комплектування та соціальної підтримки, органам СБУ, відповідним підрозділам розвідувальних органів про осіб із числа призовників, військовозобов'язаних та резервістів, які тимчасово непрацездатні, перебувають у відпустці або у відрядженні;

забезпечити здійснення контролю за результатами оповіщення та прибуттям призовників, військовозобов'язаних та резервістів до відповідного районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки, органу СБУ, відповідного підрозділу розвідувального органу.

Колегія суддів дослідила матеріали справи та дійшла висновку, що доводи апеляційної скарги не спростовують висновків суду першої інстанції та не дають підстав вважати, що судом першої інстанції під час розгляду справи неповно з'ясовано обставини, що мають значення для справи, неправильно застосовано норми матеріального права, які регулюють спірні правовідносини, тому не є підставою для скасування оскаржуваного рішення суду.

Згідно зі статтею 21 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» визначено обов'язок керівника підприємства, установи чи організації забезпечити виконання мобілізаційних заходів.

Порядок реалізації такого обов'язку визначено у постанові Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 №1487, якою затверджено Порядок організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів.

У зазначеному Порядку прямо передбачено обов'язок керівників підприємств забезпечити доведення до відома військовозобов'язаних розпоряджень ТЦК та СП, а також визначено спосіб такого оповіщення, а саме вручення під підпис, а у разі неможливості направлення рекомендованим поштовим відправленням з описом вкладення та повідомленням про вручення.

Як встановлено судом першої інстанції та підтверджується у матеріалах справи, позивач не забезпечив належного оповіщення частини військовозобов'язаних працівників, зокрема, не здійснив направлення відповідних повідомлень рекомендованим поштовим відправленням, чим не виконав покладені на нього обов'язки.

Посилання на апелянта на відсутність фінансової можливості для направлення поштових відправлень колегія суддів відхиляє, оскільки обов'язки, покладені на керівника підприємства у сфері мобілізаційної підготовки, мають імперативний характер та не ставляться у залежність від фінансового стану суб'єкта господарювання та є обов'язковими до виконання.

Крім того, факт перебування у відпустці та факт роботи за сумісництвом працівника не звільняє керівника від обов'язку забезпечити їх належне оповіщення у спосіб, передбачений у законі.

Доводи апелянта про те, що працівники були оповіщені після їх виходу на роботу, не спростовують факту порушення, оскільки у законодавстві передбачено обов'язок повідомити таких працівників у конкретний спосіб та у строки.

Додатково колегія суддів враховує, що відповідно до матеріалів справи позивач посиляється на виконання розпорядження відповідача шляхом направлення відповідного листа, який датований 08.09.2025. Разом з тим відмітка про надходження зазначеного листа до відповідача свідчить про те, що він фактично зареєстрований 16.09.2025, тобто після спливу строку, визначеного для виконання відповідного розпорядження.

Колегія суддів наголошує, що, отримавши розпорядження 05.09.2025, в якому містилася інформація про виклик військовозобов'язаних на 09.09.2025, будучи обізнаним про те, що з огляду на норми Порядку №1487 директор підприємства повинен видати наказ (розпорядження) про оповіщення військовозобов'язаних, довести його до відома таких осіб під особистий підпис, а у період перебування у відпустці – рекомендованим поштовим відправленням з описом вкладення та повідомлення про вручення і надіслати копію відповідних наказів (розпоряджень) та підтвердну інформацію або документи про здійснення оповіщення у триденний строк до відповідного районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки.

За таких обставин ОСОБА_1 повинен був невідкладно видати такий наказ, направити оповіщення працівникам у відпустці рекомендованим поштовим відправленням з описом вкладення та надіслати копію відповідних наказів (розпоряджень) та підтвердну інформацію або документи про здійснення оповіщення у триденний строк до відповідного районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки, чого в цьому випадку зроблено не було.

Документальних доказів того, що повідомлення працівникам у відпустці відправлене поштою, кур'єрською поштою тощо, а також доказів надіслання відповідачеві копій підтвердної інформації та документів про здійснене оповіщення у триденний строк, матеріали справи не містять.

За таких обставин датою подання позивачем такого повідомлення відповідачу належить вважати дату його реєстрації як вхідної кореспонденції в канцелярії ІНФОРМАЦІЯ_3, тобто 16.09.2025.

Детальніше з текстом постанови можна ознайомитися за покликанням:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/136057079>

Рішення Комунального районного суду м. Запоріжжя від 11.05.2026 у справі №333/3127/26 (провадження №2-а/333/59/26) щодо перевірки військового обліку

Позов обґрунтований таким. ОСОБА_1 є директором ТОВ «САНТЕ», відповідальність за організацію та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів у ТОВ «САНТЕ» покладено на завідувача аптеки ОСОБА_2 (наказ від 01.01.2025 року №15-в/о). На момент перевірки ОСОБА_2 була відсутня.

Відповідно до Плану проведення перевірок стану військового обліку в органах державної влади, виконавчих органах міської ради, підприємствах, установах та організаціях м. Запоріжжя у 2026 році, затвердженого розпорядженням міського голови від 14.01.2026 №6р «Про стан військового обліку на території м. Запоріжжя у 2025 році та завдання на 2026 рік» (зі змінами) проведено перевірку стану військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів у ТОВ «САНТЕ». За результатами перевірки згідно з актом №15 від 27.02.2026, військовий облік призовників, військовозобов'язаних та резервістів ТОВ «САНТЕ» загалом організований, але не ведеться відповідно до вимог чинного законодавства.

Відповідно до п. 1 вищезазначеного акта перевірки ОСОБА_1 запропоновано усунути виявлені під час перевірки недоліки щодо стану організації та ведення військового обліку призовників військовозобов'язаних та резервістів у термін до 30.03.2026 та про вжиті заходи поінформувати секретаря Запорізької міської ради та начальника ІНФОРМАЦІЯ_2. Водночас відповідач почав притягнення позивача до адміністративної відповідальності ще до спливу цього строку, а саме 12.03.2026, тобто відповідач проігнорував наданий до 30.03.2026 час на виправлення недоліків. 12.03.2026 ОСОБА_1 без пояснення мети викликано до ІНФОРМАЦІЯ_2 та складено протокол №379 від 12.03.2026 про адміністративне правопорушення, передбачене у ч. 3 ст. 210-1 КУпАП, і постановою т. в. о. начальника ІНФОРМАЦІЯ_2 №379 від 12.03.2026 позивача притягнуто до адміністративної відповідальності за порушення ч. 3 ст. 210-1 КУпАП та накладено адміністративне стягнення у вигляді штрафу у розмірі 34 000,00 гривні. Водночас у протоколі №379 від 12.03.2026 відповідачем неправильно зазначено по батькові позивача, а саме «ОСОБА_3», що суперечить паспорту громадянина України серія НОМЕР_1, виданому 22.11.1996. Також у другому примірнику протоколу відсутні підписи особи, яка притягується до адміністративної відповідальності, у тому числі будь-які інші підписи позивача. Разом з тим у постанові №379 від 12.03.2026 у підсумковій частині зазначено таке: «Враховуючи, що зазначені дії, вчинені в умовах особливого періоду посадовою особою, ОСОБА_4, скоєно адміністративне правопорушення, передбачене ч. 3 ст. 210-1 КУпАП», що свідчить про притягнення до адміністративної відповідальності взагалі іншої особи. Крім того, позивача не було належним чином повідомлено про дату та час розгляду справи про адміністративне правопорушення, було грубо порушено право позивача користуватися правовою допомогою, надати відомості, що його характеризують. Позивача позбавлено можливості надавати пояснення, подавати докази.

Відповідач формально підійшов до розгляду справи, у постанові не зазначено, якими доказами підтверджується факт вчинення правопорушення; не конкретизовано, у яких саме діях чи бездіяльності позивача виявилася об'єктивна сторона правопорушення; не конкретизовано, у чому полягає недоведення правил військового обліку та відносно яких осіб, тощо. Також оскаржувана постанова не містить посилання на будь-які докази, на яких ґрунтується висновок уповноваженої особи про вчинення позивачем адміністративного правопорушення, передбаченого у ч. 3 ст. 210-1 КУпАП. Ненадання належного доказу стосовно вчинення позивачем порушення законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію, що стало підставою для складання оскаржуваної постанови, з огляду на принцип презумпції невинуватості, який діє в адміністративному праві, всі сумніви у винності особи, що притягується до відповідальності, тлумачаться на її користь, а тому недоведена вина прирівнюється до доведеної невинуватості.

Обґрунтування Суду. Перед розглядом справи посадова особа зобов'язана з'ясувати: чи сповіщено осіб, які беруть участь у розгляді, чи витребувані необхідні додаткові матеріали, чи підлягають задоволенню клопотання.

Тобто складання протоколу та постанови в один й той самий день, 12.03.2026, перетворює розгляд справи на формальність. Посадова особа не може об'єктивно розглянути матеріали, оскільки вона вже заздалегідь «вирішила», що особа винна, ще на етапі складання протоколу. А тому наявне порушення процедури розгляду справи (ст.ст. 278, 279 КУпАП).

Верховний Суд у своїх постановках (справа №524/9827/16-а від 18.02.2020 та у справі №442/5292/17 від 01.07.2020) неодноразово зазначав: «Складання протоколу та винесення постанови у справі про адміністративне правопорушення в один день позбавляє особу права на ознайомлення з матеріалами справи, надання пояснень та користування допомогою адвоката».

Враховуючи викладене, суд вважає, що уповноважена особа відповідача порушила процедуру винесення постанови №379 від 12.03.2026, а тому вона підлягає скасуванню.

Детальніше з текстом рішення можна ознайомитися за покликанням:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/136405112>

Рішення Хмельницького міськрайонного суду Хмельницької області від 25.05.2026 у справі №686/12642/26 (провадження №2-а/686/243/26) щодо виконання розпорядження ТЦК та СП

Обставини справи. Позивач на обґрунтування свого позову вказав, що 20.04.2026 відносно нього, директора Товариства з обмеженою відповідальністю «КАРАТ», тимчасового виконувача обов'язків начальника підполковником було складено постанову №8559 у справі про адміністративне правопорушення за частиною 3 статті 210-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Копію вказаної постанови отримав його захисник 22.04.2026.

Так, зі змісту вказаної постанови встановлено, що директор підприємства ТОВ «КАРАТ», який відповідає за організацію ведення військового обліку у період проведення мобілізації та протягом дії правового режиму воєнного стану, не виконав розпорядження тимчасового виконувача обов'язків начальника ІНФОРМАЦІЯ_3 №№2987 від 09.02.2026, 2988 від 09.02.2026, чим порушив норми чинного законодавства.

Обґрунтування Суду. Відповідно до наказу підприємства ТОВ «КАРАТ» від 30.12.2024 за №316 обов'язки із ведення військового обліку на підприємстві з 01.01.2025 покладено на Зварич Тетяну – заступника директора з кадрових питань та побуту.

Суб'єктами цього адміністративного правопорушення можуть бути громадяни України, а також керівники та посадові особи підприємств, установ, організації, на яких покладено обов'язки з ведення військового обліку на таких підприємствах.

Обов'язок щодо збирання доказів покладається на осіб, уповноважених на складання протоколів про адміністративні правопорушення, визначених у статті 255 цього Кодексу.

Відтак у разі виявлення порушення військового обліку у ТОВ «КАРАТ» суб'єктом правопорушення виступає саме посадова особа підприємства, яка є відповідальною за організацію ведення військового обліку, у цьому випадку ОСОБА_3. Проте відповідачем до адміністративної відповідальності за ч. 3 ст. 210-1 КУпАП притягнуто керівника товариства Ружицького О. Л., який не є суб'єктом вказаного правопорушення.

Щодо виконання розпорядження

У пункті 34 Порядку проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.05.2024 №560, зазначено, що повістка про виклик резервіста або військовозобов'язаного до районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки або його відділу надсилається адресату протягом 48 годин після підпису повістки відповідним керівником. При цьому день явки за викликом резервіста або військовозобов'язаного з населеного пункту, що є адміністративним центром області, визначається протягом семи діб, а з інших населених пунктів – протягом десяти діб від дня надсилання повістки засобами поштового зв'язку рекомендованим поштовим відправленням з описом вкладення та повідомленням про вручення.

Повістки, які були додані до розпорядження, були датовані 09.02.2026. При цьому датою прибуття до ІНФОРМАЦІЯ_3 вказано 10.02.2026. Таким чином, під час складання цих повісток має місце факт недотримання строків з боку посадових осіб ІНФОРМАЦІЯ_3, встановлених у пункті 34 Порядку проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №560 від 16.05.2024. Таким чином, не зрозуміло, в чому полягає невиконання з боку директора ТОВ «КАРАТ» розпорядження №2987 тимчасового виконувача обов'язків начальника ІНФОРМАЦІЯ_3 та які інші додаткові заходи необхідно було вчинити.

09.02.2026 до підприємства ТОВ «КАРАТ» надійшло розпорядження №2988/1 тимчасового виконувача обов'язків начальника ІНФОРМАЦІЯ_3 про виклик до ІНФОРМАЦІЯ_3 та забезпечення прибуття на 10 год 00 хв 11.02.2026 працівників ОСОБА_7, ОСОБА_8, ОСОБА_9. Про результати виконання розпорядження потрібно було поінформувати до 11.02.2026. До розпорядження було додано повістки стосовно даних громадян. 10.02.2026 на виконання цього розпорядження було видано наказ №80 про оповіщення працівників.

Враховуючи, що ОСОБА_9, ОСОБА_7 перебували у відпустці без збереження заробітної плати на період дії воєнного стану, 10.02.2026 на адреси місця проживання таких осіб рекомендованою кореспонденцією було направлено листи, якими зобов'язано з'явитися до ІНФОРМАЦІЯ_3 на встановлені дату та час. До листів було додано повістки.

Працівнику ОСОБА_8 доведено до відома зміст розпорядження. Від отримання повістки та підписання наказу ОСОБА_8 відмовився, про що було складено відповідний акт про відмову від 10.02.2026. Цього ж дня листом за №156/02 ІНФОРМАЦІЯ_3 було повідомлено про виконання такого розпорядження, що підтверджується відміткою на листі. ОСОБА_9 з'явився на виклик до ІНФОРМАЦІЯ_3 та був мобілізований, про що свідчить виключення його з військового обліку. При цьому жодних відомостей від ІНФОРМАЦІЯ_3 до підприємства ТОВ «КАРАТ» щодо мобілізації ОСОБА_9 не надходило.

Таким чином, розпорядження тимчасового виконувача обов'язків начальника ІНФОРМАЦІЯ_3 №2987 від 09.02.2026, №2988 від 09.02.2026 були виконані у встановленому у законі порядку. Твердження про невиконання є безпідставним та необґрунтованим.

На виконання голови Хмельницької обласної військової адміністрації від 30.01.2026 №136/2026-р «Про стан військового обліку на території Хмельницької області у 2025 році та завдання щодо його поліпшення у 2026 році» спільна комісія у складі посадових осіб обласної військової адміністрації, ІНФОРМАЦІЯ_5 в період з 17 лютого по 27 лютого 2026 року на підприємстві ТОВ «КАРАТ» провела перевірку стану організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів на території Хмельницького району.

Виконання розпоряджень начальника ІНФОРМАЦІЯ_3 №2987 від 09.02.2026, від 09.02.2026 №2988 було охоплено під час перевірки. За результатами проведеної перевірки комісія склала акт від 03.04.2026, відповідно до якого «забезпечення функціонування системи військового обліку на підприємстві ТОВ «КАРАТ» організовано, та ведеться на належному рівні».

Таким чином, аргументи, викладені у постанові №8559 від 20.04.2026, є необґрунтованими.

Детальніше з текстом рішення можна ознайомитися за покликанням:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/136817711>

Рішення Луцького міськрайонного суду Волинської області від 25.05.2026 у справі №161/8465/26 (провадження №2-а/161/145/26) щодо подання інформації про наявність транспортних засобів і техніки, їхній технічний стан, а також громадян, які працюють на них

Обставини справи. Позивач на обґрунтування вимог вказує, що 23.02.2026 начальник ТЦК та СП виніс постанову №26/2в про притягнення її до адміністративної відповідальності за ч. 3 ст. 210-1 КУпАП (ОСОБА_3 як керівник ТОВ «Укрспецпіддон» не подала до 20.12.2025 інформацію про наявність транспортних засобів і техніки, їхній технічний стан, а також громадян, які працюють на них).

Копію постанови отримано 07.04.2026. Позивач вважає оскаржувану постанову протиправною, такою, що прийнята без урахування усіх обставин, які мають значення для прийняття рішення. Із цих підстав просить суд визнати її протиправною та скасувати.

Обґрунтування Суду. Відповідно до п. 15 Положення про військово-транспортний обов'язок, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2000 №1921, керівники підприємств, установ та організацій подають територіальним центрам комплектування та соціальної підтримки щороку до 20 червня та 20 грудня інформацію про наявність транспортних засобів і техніки, їх технічний стан, а також про громадян, які працюють на підприємствах, в установах та організаціях на таких транспортних засобах і техніці, за формою згідно з додатком 1.

Суд зазначає, що кінцевою датою для подання керівниками підприємств, установ та організацій до територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки інформації про наявність транспортних засобів і техніки, їх технічний стан, а також про громадян, які працюють на підприємствах, в установах та організаціях на таких транспортних засобах і техніці, є 20 грудня та 20 червня.

Письмової інформації про наявність транспортних засобів і техніки, їх технічний стан, а також про громадян, які працюють на підприємстві на таких транспортних засобах і техніці у строк до 20.12.2025 позивач відповідачу не подала, будь-яких заперечень стосовно цього у позовній заяві не висловлювала, а тому зазначена постанова у справі про адміністративне правопорушення в частині визнання ОСОБА_1 винною у вчиненні правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 210-1 КУпАП, є законною та обґрунтованою.

Твердження позивача про те, що за подачу цієї звітності відповідала інша особа, позаяк вона перебувала у відпустці, належними доказами не підтверджено.

Крім того, суд зауважує, що, як керівник товариства, Півчук В. М. зобов'язана була проконтролювати факт подачі регулярної звітності.

Суд також зауважує, що притягнення особи до адміністративної відповідальності за ч. 3 ст. 210-1 КУпАП здійснено відповідачем у межах строків накладення адміністративного стягнення, передбачених у ст. 38 КУпАП.

Зі змісту протоколу про адміністративне правопорушення вбачається, що ОСОБА_1 була ознайомлена з ним, повідомлена про дату розгляду справи, про що свідчать її особисті підписи.

Враховуючи вищезазначене, суд вважає, що керівник ІНФОРМАЦІЯ_2 правомірно виніс оскаржувану постанову про накладення адміністративного стягнення у справі про адміністративне правопорушення, передбачене у ч. 3 ст. 210-1 КУпАП.

Детальніше з текстом рішення можна ознайомитися за покликанням:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/136847793>

Рішення Болградського районного суду Одеської області від 03.06.2026 у справі №493/807/26 (провадження №2-а/497/61/26) щодо ведення військового обліку

Обставини справи. Щодо підстав для визнання протиправною та скасування постанови представник позивача зазначає, що ОСОБА_1 стало відомо, що ним нібито вчинено адміністративне правопорушення за ч. 3 ст. 210-1 КУпАП у вигляді неорганізації у повному обсязі військового обліку у Товаристві з обмеженою відповідальністю «ЮГРЕЙН АГРО» (ЄДРПОУ 40383088).

Так, ОСОБА_1 є директором ТОВ «ЮГРЕЙН АГРО» та єдиним працівником цього ТОВ, а також особою, відповідальною за ведення військового обліку на вказаному підприємстві.

Сторона позивача зазначає, що наведені у постанові №5001 від 25.12.2025 відомості не відповідають дійсності. Абзаци постанови суперечать один одному та фактично спростовують так звані порушення:

результати у формі складання акта і протоколу.

- відповідач не дотримав вимог Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, затвердженого постановою КМУ від 30.12.2022 №1487 (у редакції від 16.12.2025, на дату розгляду матеріалів) (далі – Порядок), вимог статей 277-2, 278 КУпАП;

- 19.12.2025 було проведено перевірку та складено акт перевірки стану військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів у ТОВ «ЮГРЕЙН АГРО», код ЄДРПОУ 40383088. За результатами проведеної перевірки було складено протокол про адміністративне правопорушення №5001 від 19.12.2025.

Втім позивач зазначає, що відповідач не дотримав пп. 82, 83, 85, 86 Порядку, а саме не було повідомлено ані про початок перевірки, ані про її

Обґрунтування Суду. Згідно з постановою т. в. о. начальника ІНФОРМАЦІЯ_10 №5001 від 25.12.2025 у справі про адміністративне правопорушення за ч. 3 ст. 210-1 КУпАП відносно ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_5 слідує (а.с. 19-20), що «... 19 грудня 2025 року, була проведена перевірка та складений Акт перевірки стану ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів у ТОВ «ЮГРЕЙН АГРО», код ЄДРПОУ 40383088».

За результатами проведеної перевірки було складено протокол про адміністративне правопорушення №5001 від 19.12.2025, у якому зазначено, що громадянин ОСОБА_6, будучи директором ТОВ «ЮГРЕЙН АГРО» та особою, відповідальною за організацію військового обліку, та згідно з наказом від 01.01.2025 №2/01-25-ВО будучи особою, відповідальною за ведення військового обліку у господарстві, не організував повною мірою військовий облік, а саме:

- не надав повідомлення до ІНФОРМАЦІЯ_2 про призначення відповідальної особи;
- не забезпечив оповіщення та прибуття військовозобов'язаних до ІНФОРМАЦІЯ_2;

- відсутній та не ведеться журнал обліку результатів перевірок стану військового обліку;
- не ведеться відомість оперативного обліку військовозобов'язаних;
- не ведеться робота стосовно звірки облікових даних списків персонального обліку з обліковими даними ІНФОРМАЦІЯ_2.

Своїми діями гр. ОСОБА_1 під час дії особливого періоду порушив вимоги пункту 5 статті 34 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» від 25.03.1992 №2232-XII (зі змінами), а також п. 40, абзаців 2, 3 п. 46 Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 №1487 «Про затвердження Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів», за що передбачена адміністративна відповідальність за частиною 3 статті 210-1 КУпАП.

Однак відповідач не надав суду достатніх та беззаперечних доказів винуватості ОСОБА_1 у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого у ч. 3 ст. 210-1 КУпАП, що позбавляє суд можливості встановити в його діях склад правопорушення.

Натомість позивач надав докази щодо ведення військового обліку в ТОВ «Югрейн Агро» (у копіях):

- про прийняття на роботу ТОВ «Югар» 25.03.2016 ОСОБА_1;
- наказ про покладення обов'язків з ведення військового обліку на ОСОБА_1;
- два накази про стан військового обліку за 2025 рік і завдання на 2026 рік;
- відомість оперативного обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів станом 01.01.2025 (а.с. 8), станом на 01.01.2026;

- список персонального військового обліку військовозобов'язаних та резервістів рядового, сержантського та старшинського складу ТОВ «ЮГАР» станом на 01.01.2025 та станом на 01.01.2026. У списку значиться лише П. І. Б.: ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_5;

- відомість про наявність і технічний стан транспортних засобів і техніки, а також про громадян, які працюють на підприємстві, в установі та організації на таких транспортних засобах і техніці станом на 01.01.2025 та станом на 01.01.2026;

- журнал обліку результатів перевірки стану військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, звірення їх облікових даних з даними районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки (органів СБУ, відповідних підрозділів розвідувальних органів);

- посадову інструкцію «Відповідального за ведення військового обліку», додаток – Правила військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів.

Тому, дослідивши подані позивачем докази в їх сукупності, оцінивши їх за внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному і об'єктивному дослідженні всіх обставин справи в їх сукупності, керуючись законом і правосвідомістю, суд доходить висновку, що вину позивача ОСОБА_1 у вчиненні правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 210-1 КУпАП, не було доведена «поза розумним сумнівом», а тому постановою про притягнення позивача до відповідальності від 25.12.2025 №5001 за ч. 3 ст. 210-1 КУпАП підлягає скасуванню.

Детальніше з текстом рішення можна ознайомитися за покликанням:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/137094943>

Рішення Третього апеляційного адміністративного суду від 05.06.2026 у справі №337/6591/25 щодо порушення військового обліку

Суд дійшов висновку, що директора ТОВ правомірно притягнуто до адміністративної відповідальності за неподання до ТЦК та СП відомостей про наявність транспортних засобів, оскільки факт порушення не заперечувався, а штраф за ч. 3 ст. 210-1 КУпАП накладено в межах строків, установлених ч. 9 ст. 38 КУпАП для правопорушень у сфері мобілізаційної підготовки в особливий період.

Обставини справи. Суд установив, що 27.11.2025 складено протокол про адміністративне правопорушення за №55/1724 щодо ОСОБА_1, в якому зазначено, що посадовими особами ІНФОРМАЦІЯ_1 було встановлено, що Товариство з обмеженою відповідальністю «АПТЕКА №226» в особі директора ОСОБА_1 порушило п. 15 постанови Кабінету Міністрів України №405 від 17.06.2015, а саме не подано відомість щодо наявності транспортних засобів на підприємстві до 20.06.2025, тим самим порушено абзаци 6, 13 п. 1 ст. 21 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію». Відповідно ТОВ «АПТЕКА №226» в особі директора вчинено адміністративне правопорушення, передбачене у ч. 3 ст. 210-1 КУпАП, тобто порушення законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію в особливий період.

04.12.2025 начальник ІНФОРМАЦІЯ_1, підполковник ОСОБА_2 виніс постанову №55/1724, якою ОСОБА_1 притягнуто до адміністративної відповідальності у вигляді штрафу в розмірі 34 000,00 грн за скоєння правопорушення, передбаченого у ч. 3 ст. 210-1 КУпАП.

Обґрунтування Суду. За висновками відповідача Товариство з обмеженою відповідальністю «АПТЕКА №226» в особі директора ОСОБА_1 порушило п. 15 постанови Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 №405, оскільки не було подано відомість щодо наявності транспортних засобів на підприємстві до 20.06.2025, та порушено абз. 13 п. 1 ст. 21 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію».

Згідно з письмовими поясненнями ОСОБА_1 остання пояснила, що є директором ТОВ «АПТЕКА №226» з 2018 року. На підприємстві є автомобіль, який з 2022 року не використовується та стоїть на стоянці. Відомість до військомату про наявність транспорту у 2025 році не надавали.

Тобто позивач не заперечує того факту, що нею як директором ТОВ, не було дотримано вимог абз. 13 п. 1 ст. 21 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» та не спростовується сам факт вчиненого правопорушення.

Основні доводи позивача як у позові, так і в апеляційній скарзі – неврахування вимог ст. 38 КУпАП у частині строків притягнення до адміністративної відповідальності.

Відповідно до ч. 1 ст. 38 КУпАП адміністративне стягнення може бути накладено не пізніше як через два місяці з дня вчинення правопорушення, а у разі триваючого правопорушення – не пізніше як через два місяці з дня його виявлення, крім справ про адміністративні правопорушення, зазначених у частинах дев'ятій і десятій цієї статті, та за винятком випадків, коли справи про адміністративні правопорушення відповідно до цього Кодексу підвідомчі суду (судді).

Згідно з ч. 9 ст. 38 КУпАП адміністративне стягнення за вчинення в особливий період правопорушень, передбачених у статтях 210, 210-1 цього Кодексу, може бути накладено протягом трьох місяців з дня його виявлення, але не пізніше одного року з дня його вчинення.

Відповідно до повідомлення ІНФОРМАЦІЯ_1 №1979/3086 від 14.11.2025 на виконання розпорядження ІНФОРМАЦІЯ_2 №1124/1042 від 01.11.2025, ІНФОРМАЦІЯ_4 надано перелік підприємств, які не надають відомості, згідно з постановою КМУ №1921-2000, в переліку яких зазначено ТОВ «АПТЕКА №226».

Щодо доводів позивача колегія суддів звертає увагу, що навіть, якщо врахувати дату, з якої вважається вчиненням правопорушення (21.06.2025), то притягнення до відповідальності та накладення стягнення відбулося у строки, визначені у ст. 38 КУпАП, оскільки термін в 1 рік з моменту вчинення правопорушення на час винесення спірної постанови відповідачем не сплив.

Детальніше з текстом рішення можна ознайомитися за покликанням:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/137204567>

Рішення Коломийського міськрайонного суду Івано-Франківської області від 08.06.2026 у справі №346/1921/26 (провадження №2-а/346/64/26) щодо зняття з військового обліку транспортного засобу

Суд дійшов висновку, що притягнення в. о. керівника ТОВ до адміністративної відповідальності за неподання відомостей щодо військово-транспортного обов'язку є незаконним, оскільки він не був належним суб'єктом правопорушення на момент виникнення відповідного обов'язку, а в його діях відсутні подія та склад адміністративного правопорушення, тому постанову ТЦК та СП скасовано, а провадження закрито.

Обставини справи. Позов обґрунтований тим, що 05 березня 2026 року ТОВ «БЕСТ-РАН КОНСАЛТИНГ» подало до ІНФОРМАЦІЯ_2 заяву про зняття з військового обліку транспортного засобу, що належить ТОВ «БЕСТ-РАН КОНСАЛТИНГ», у зв'язку з його відчуженням іншому суб'єкту господарювання.

13 березня 2026 року ТОВ «БЕСТ-РАН КОНСАЛТИНГ» подало до ІНФОРМАЦІЯ_2 заяву про прийняття на військовий облік транспортного засобу VOLVOXC90 2/0 T8 UltraBlackEdition, 2025 року випуску, що належить на праві приватної власності ТОВ «БЕСТ-РАН КОНСАЛТИНГ» на підставі договору купівлі-продажу №ВСЮ-2026-142 від 26.02.2026.

25 березня 2026 р. ТОВ «БЕСТ-РАН КОНСАЛТИНГ» звернулося до ТЦК та СП про надання згоди щодо продажу автомобільного транспорту відповідно до мобілізаційного законодавства.

28 березня 2026 р. ІНФОРМАЦІЯ_3 надіслав відповідь ТОВ «БЕСТ-РАН КОНСАЛТИНГ» про те, що підприємство зобов'язане подавати двічі на рік до ТЦК та СП відомість про наявність і технічний стан транспортних засобів і техніки, а також про громадян, які працюють на підприємстві, в установі та організації на таких транспортних засобах і техніці, що є додатком №1 до постанови КМУ від 28 грудня 2000 р. №1921 «Про затвердження Положення про військово-транспортний обов'язок». Та запропонував прибути до ТЦК та СП для складання протоколу про адміністративне правопорушення на 14.00 01.04.2026.

Обґрунтування Суду. Із системного аналізу вказаних правових норм слідує, що суб'єктом вказаного адміністративного правопорушення є керівник підприємства, як особа, яка уповноважена на подання відповідних відомостей до ТЦК та СП.

З оскаржуваної постанови №320 від 07.04.2026 вбачається, що в. о. керівника Товариства з обмеженою відповідальністю «Бест-ран Консалтинг» ОСОБА_1 порушив вимоги ЗУ «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», а саме останній не надав ІНФОРМАЦІЯ_5 у встановлені терміни відомості про наявність і технічний стан транспортних засобів і техніки, а також про громадян, які працюють на підприємстві, в установі та організації на таких транспортних засобах і техніці за 2024 та 2025 роки, чим вчинив правопорушення, передбачене у частині 3 статті 210-1 КУпАП.

Відповідач у постанові зазначає, що в. о. керівника порушив вимогу Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», а саме ч. 2 ст. 6.

Однак доказів, що у 2024 – 2025 роках саме ОСОБА_1 був уповноваженою особою ТОВ «Бест-Ран Консалтинг» за подання відомостей до ІНФОРМАЦІЯ_2 на виконання вимог Закон України

«Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» відповідач не надав. Виконання позивачем ОСОБА_1 обов'язків керівника підприємства протягом 01 – 02 квітня 2026 року не створило у нього обов'язку відповідати за дії керівника підприємства, які той зобов'язаний був вчинити до 20 червня та 20 грудня відповідного року. Згідно з відзивом та долученими до нього доказами слідує, що відповідачу достовірно було відомо, що керівником ТОВ «Бест-Ран Консалтинг» є ОСОБА_3 та що в період часу з 28.03.2026 по 02.04.2026 він перебуває у відрядженні і виконання обов'язків керівника підприємства покладено на іншого працівника.

Також суд звертає увагу, що станом на момент винесення оскаржуваної постанови 07.04.2026 позивач не виконував обов'язки керівника підприємства, тому не був суб'єктом вказаного в постанові адміністративного правопорушення.

Слід зазначити, що ні постанова, ні протокол не містять чіткого посилання на пункт і статтю Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», що саме позивач порушив. Зазначається лише, що «порушив вимогу Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію, яку саме статтю не уточнено та вказано. Також у п. 2 ст. 6 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» не міститься саме порушення, а лише зазначено про те, що порядок виконання військово-транспортного обов'язку, норми безоплатного залучення, вилучення та примусового відчуження транспортних засобів і техніки на період мобілізації та у воєнний час визначаються Кабінетом Міністрів України.

Згідно з п. 1 ч. 1 ст. 247 КУпАП провадження в справі про адміністративне правопорушення не може бути розпочато, а розпочате підлягає закриттю за таких обставин відсутність події і складу адміністративного правопорушення.

Суд установив, що у діях позивача відсутні події і склад адміністративного правопорушення, яке інкриміноване йому в оскаржуваній постанові, і відповідно провадження у справі підлягають закриттю на підставі п. 1 ч. 1 ст. 247 КУпАП.

Детальніше з текстом рішення можна ознайомитися за покликанням:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/137189639>

III. ПРАВОВІ ПОЗИЦІЇ ЩОДО МОБІЛІЗАЦІЇ

Рішення Полтавського окружного адміністративного суду від 14.04.2026 у справі №440/516/26 щодо проходження ВЛК

Суд звертає увагу, що оновлення даних через електронні ресурси має інформаційний характер, однак не звільняє військовозобов'язаного від обов'язку особисто з'явитися до ТЦК та СП для проходження ВЛК для оновлення даних про стан здоров'я.

Доказів звернення до відповідачів із заявою про виключення з військового обліку у зв'язку з непридатністю до військової служби з виключенням з військового обліку позивач та його представник до суду не надали, а судом з матеріалів справи не встановлено.

Під час вирішення спору по суті суд враховує, що обов'язок проходити медичний огляд підтверджений в абзаці 4 частини 10 статті 1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», де вказано, що громадяни України, які підлягають взяттю на військовий облік, перебувають на військовому обліку призовників або у запасі Збройних Сил України, у запасі Служби безпеки України, розвідувальних органів України чи проходять службу у військовому резерві, зобов'язані проходити медичний огляд згідно з рішеннями комісії з питань взяття на військовий облік, комісії з питань направлення для проходження базової військової служби або військово-лікарської комісії відповідного районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки, закладів охорони здоров'я Служби безпеки України, а у Службі зовнішньої розвідки України, розвідувальному органі Міністерства оборони України чи розвідувальному органі центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону, – за рішенням керівників відповідних підрозділів або військово-лікарської комісії Служби зовнішньої розвідки України, розвідувального органу Міністерства оборони України чи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону відповідно.

Згідно з частиною 1 статті 22 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» громадяни, у тому числі, зобов'язані проходити медичний огляд для визначення придатності до військової служби згідно з рішенням військово-лікарської комісії чи відповідного районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки, закладів охорони здоров'я Служби безпеки України, а у розвідувальних органах України – за рішенням керівників відповідних підрозділів або військово-лікарської комісії Служби зовнішньої розвідки України, розвідувального органу Міністерства оборони України, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону.

Таким чином, передбачено обов'язок призовників, військовозобов'язаних та резервістів у разі отримання ними направлення на проходження військово-лікарської комісії пройти медичний огляд для визначення придатності до військової служби.

Враховуючи викладене, оскільки відповідач у період воєнного стану мав повноваження ставити на військовий облік військовозобов'язаних незалежно від місця їх проживання, реєстрації, чи перебування на обліку, суд дійшов висновку, що беручи ОСОБА_1 на військовий облік 19.11.2025 та направляючи позивача на проходження особисто ОСОБА_1 медичного огляду ВЛК, відповідач 2 діяв в межах і на підставі наданих повноважень.

Детальніше з текстом рішення можна ознайомитися за покликанням:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/135658615>

Постанова Франківського районного суду м. Львова від 16.04.2026 у справі №465/1186/26 (провадження №3/465/1228/26) щодо вимоги вийти з автомобіля і проїхати до ТЦК та СП

Відповідно до протоколу про адміністративне правопорушення від 03.02.2026 серії ВАД №134199 ОСОБА_1 03.02.2026 о 09:31 за адресою: вул. Окружна, 90, м. Львів, вчинив злісну непокору неодноразовій законній вимозі поліцейського під час виконання службових обов'язків з охорони громадського порядку, а саме відмовився вийти з автомобіля та проїхати до РТЦК та СП у зв'язку із вчиненим правопорушенням за ст. 210-1 КУпАП від 07.06.2025, чим вчинив правопорушення, передбачене у ст. 185 КУпАП.

У статті 185 КУпАП передбачено відповідальність за злісну непокору законному розпорядженню або вимозі поліцейського при виконанні ним службових обов'язків, а також вчинення таких же дій щодо члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця у зв'язку з їх участю в охороні громадського порядку.

Об'єктом адміністративного правопорушення, передбаченого у ст. 185 КУпАП, виступають суспільні відносини у сфері забезпечення громадського порядку та суспільної безпеки, також у сфері державного управління.

Об'єктивна сторона правопорушення полягає у злісній непокорі законному розпорядженню або вимозі працівника поліції (або члена громадського формування з охорони громадського порядку чи державного кордону або військовослужбовця у зв'язку з їх участю в охороні громадського порядку) під час виконання ним службових обов'язків. Повноваження працівника поліції встановлено у Законі України «Про Національну поліцію», який, зокрема, встановлює право працівника поліції вимагати від громадян і службових осіб, які порушують громадський порядок, припинення правопорушень та дій, що перешкоджають здійсненню повноважень поліції. Склад правопорушення є формальним, тобто воно вважається закінченим з моменту виникнення злісної непокори законним розпорядженням або вимогам визначених у диспозиції статті осіб.

Суб'єктивна сторона правопорушення характеризується наявністю вини у формі прямого умислу.

Відтак злісна непокора повинна проявлятися у відмові від виконання наполегливих, неодноразово повторених законних вимог чи розпоряджень працівників поліції під час виконання службових обов'язків, або у відмові, вираженій у зухвалій формі, що свідчить про явну зневагу до осіб, які охороняють громадський порядок.

Відповідно до ст. 251 КУпАП доказами у справі про адміністративне правопорушення є будь-які фактичні дані, на основі яких у визначеному у законі порядку орган (посадова особа) встановлює наявність чи відсутність адміністративного правопорушення, винність цієї особи в його вчиненні та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.

Обов'язок щодо збирання доказів покладається на осіб, уповноважених на складання протоколів про адміністративні правопорушення, визначених у статті 255 цього Кодексу.

Орган (посадова особа) оцінює докази за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному й об'єктивному дослідженні всіх обставин справи в їх сукупності, керуючись законом і правосвідомістю (ст. 252 КУпАП).

Згідно зі ст. 280 КУпАП орган (посадова особа) під час розгляду справи про адміністративне правопорушення зобов'язаний з'ясувати: чи було вчинено адміністративне правопорушення, чи винна ця особа в його вчиненні, чи підлягає вона адміністративній відповідальності, чи є обставини, що пом'якшують і обтяжують відповідальність, чи заподіяно майнову шкоду, чи є підстави для передачі матеріалів про адміністративне правопорушення на розгляд громадської організації, трудового колективу, а також з'ясувати інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.

Адміністративним правопорушенням визнається протиправна, винна (умисна, необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку у законі передбачено адміністративну відповідальність (ч. 1 ст. 9 КУпАП).

Згідно з ч. 3 ст. 38 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» органи Національної поліції України у встановленому у законі порядку зобов'язані за зверненнями територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, Центрального управління або регіональних органів Служби безпеки України доставити до таких територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, Центрального управління або регіональних органів Служби безпеки України осіб, які вчинили адміністративні правопорушення, передбачені у статтях 210, 210-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Відповідно до абз. 3 п. 56 Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, затвердженого постановою КМУ від 30 грудня 2022 р. №1487, Національна поліція за зверненням районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, органів СБУ та розвідувальних органів (яке має містити прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності), адресу задекларованого / зареєстрованого місця проживання (перебування), дату народження, інші дані (за наявності), передбачені у статті 7 Закону України «Про Єдиний державний реєстр призовників, військовозобов'язаних та резервістів», підставу (порушення призовниками, військовозобов'язаними, резервістами правил військового обліку; порушення законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію), унікальний вихідний номер та кваліфікований електронний підпис уповноваженої особи), надісланим у вигляді набору даних шляхом електронної інформаційної взаємодії між Єдиним державним реєстром призовників,

військовозобов'язаних та резервістів та єдиною інформаційною системою МВС, здійснює адміністративне затримання та доставлення призовників, військовозобов'язаних та резервістів, які вчинили адміністративні правопорушення, передбачені у статтях 210, 210-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення, до найближчого районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки, органів СБУ. У разі відсутності технічної можливості передачі даних такі звернення надсилаються в паперовій формі (додаток 20).

На підтвердження вини ОСОБА_1 суду надано протокол про адміністративне правопорушення серії ВАД №134199 від 03.02.2026, відеозапис з нагрудних реєстраторів, капрала поліції Середи Д.

Матеріали цієї справи не містять звернення територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, Центрального управління або регіональних органів Служби безпеки України про доставку ОСОБА_1 до таких територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, Центрального управління або регіональних органів Служби безпеки України.

За відсутності звернення вищевказаних органів про доставку ОСОБА_1 вимога працівників поліції пройти до приміщення ТЦК та СП не може вважатися «законною вимогою», а її невиконання не може вважатися злісною непокорою працівникам поліції.

Відтак суд вважає, що в діях ОСОБА_1 відсутній склад адміністративного правопорушення, передбаченого у ст. 185 КУпАП.

Детальніше з текстом постанови можна ознайомитися за покликанням:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/135734966>

Рішення Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 16.04.2026 у справі №160/4687/26 щодо неприбуття за повісткою

Спірним у цій справі є питання внесення ТЦК та СП до Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів запису про порушення позивачем правил військового обліку.

Поважні причини неприбуття громадянина у строк, визначений у повістці, встановлені у ч. 3 ст. 22 Закону України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію".

Поважними причинами неприбуття громадянина у строк, визначений у повістці, які підтверджені документами відповідних уповноважених державних органів, установ та організацій (державної та комунальної форм власності), визнаються: перешкода стихійного характеру, хвороба громадянина, воєнні дії на відповідній території та їх наслідки або інші обставини, які позбавили його можливості особисто прибути у визначені пункт і строк; смерть його близького родича (батьків, дружини (чоловіка), дитини, рідних брата, сестри, діда, баби) або близького родича його дружини (чоловіка).

У разі неприбуття громадянин зобов'язаний у найкоротший строк, але не пізніше трьох діб від визначених у повістці дати і часу прибуття до територіального центру комплектування та соціальної підтримки, повідомити про причини неявки шляхом безпосереднього звернення до зазначеного у повістці територіального центру комплектування та соціальної підтримки або в будь-який інший спосіб з прибуттям його надалі у строк, що не перевищує сім календарних днів.

Порядок надання послуг поштового зв'язку, права та обов'язки операторів поштового зв'язку і користувачів послуг поштового зв'язку визначають Правила надання послуг поштового зв'язку, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 5 березня 2009 року №270 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2023 року №1071) (далі – Правила №270).

В абзацах другому, четвертому пункту 82 Правил №270 встановлено, що рекомендовані листи з позначкою повістка ТЦК під час доставки за зазначеною адресою вручаються особисто адресату (одержувачу).

Якщо протягом трьох робочих днів після інформування відділенням поштового зв'язку адресат (одержувач) не з'явився для одержання рекомендованого листа з позначкою «Повістка ТЦК», працівник об'єкта поштового зв'язку робить позначку адресат відсутній за зазначеною адресою, яка засвідчується його підписом з проставленням відбитка поштового пристрою, порядок використання якого встановлюється призначеним оператором поштового зв'язку, і не пізніше ніж протягом наступного робочого дня повертає такий лист до відправника.

Поштові відправлення з позначкою «Вручити особисто», адресовані фізичним особам, підлягають врученню особисто адресатам або особам, уповноваженим ними на це в установленому порядку. Вручення зазначених поштових відправлень, а також рекомендованих листів з позначкою «Судова повістка», адресованих посадовим і службовим особам органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, або за місцем роботи фізичних осіб, здійснюється у порядку, визначеному в таких органах, підприємствах, установах. Рекомендовані листи з позначками «Повістка ТЦК», «Вручити особисто» підлягають врученню особисто адресатам (пункт 85 Правил №270).

У разі коли адресата (одержувача) неможливо поінформувати про надходження реєстрованого поштового відправлення, поштового переказу за номером телефону мобільного зв'язку, зазначеним відправником у поштовій адресі, або шляхом надсилання повідомлення технічними засобами, визначеними оператором поштового зв'язку, до його абонентської поштової скриньки (у разі її наявності) вкладається повідомлення про надходження такого поштового відправлення, поштового переказу (пункт 86 Правил №270).

Судом встановлено, що листом заступника голови адміністрації – керівника дільниці оповіщення при Центральній адміністрації від 09.03.2026 №16/11-44 повідомлено про те, що посильні групи оповіщення при

Центральній адміністрації Дніпровської міської ради 13.01.2026 здійснили вихід за адресою мешкання військовозобов'язаного ОСОБА_1, з метою оповіщення повісткою (№6392706 від 13.01.2026), однак за вказаною адресою вхідні двері ніхто не відчинив. Повістку залишили у поштовій скриньці.

Підставою для направлення повістки слугувала відсутність у Реєстрі інформації про стан здоров'я позивача після спливу 6-місячного терміну, передбаченого у свідоцтві про хворобу від 27.01.2025 №244.

Під час розгляду справи позивач не надав доказів на підтвердження того, що позивач після спливу 6-місячного терміну, передбаченого у свідоцтві про хворобу від 27.01.2025 №244, пройшов повторний огляд та визнаний непридатним до проходження військової служби.

Отже, матеріали справи містять відомості про належне оповіщення позивача про виклик до відповідача повісткою, з метою дотримання правил військового обліку позивач, як військовозобов'язаний, мав з'явитися до відповідача у зазначені в повістці місце та строк. Натомість у матеріалах справи не підтверджено та позивач не заперечує, що він до відповідача не з'явився у визначені в повісті місце та строк.

Крім того, з витягу військово-облікового документа Резерв+ щодо ОСОБА_1 міститься інформація стосовно дати уточнення даних 05.03.2025, разом з тим 16.07.2024 є кінцевим строком на уточнення даних.

Відтак суд вважає, що відповідачем правомірно внесено з огляду на приписи ч. 1 ст. 8 Закону №1951 до Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів службові відомості про виконання військовозобов'язаними позивачем військового обов'язку, а саме про порушення позивачем правил військового обліку.

При цьому застосування відповідних заходів закон пов'язує не з притягненням особи до адміністративної відповідальності, а з невиконанням під час мобілізації громадянином обов'язків, передбачених у частинах першій, третій статті 22 цього Закону, та вчинення ним адміністративного правопорушення, передбаченого у статті 210-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

До того ж саме собою закінчення строку притягнення позивача до адміністративної відповідальності не впливає на правову оцінку повноважень відповідача щодо застосування до нього заходів впливу задля забезпечення виконання приписів статті 22 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію».

Встановивши порушення вимог Закону, а також наявність у діях позивача складу адміністративного правопорушення, передбаченого у статтях 210 та 210-1 КУпАП, відповідач правомірно та на законних підставах застосував щодо позивача заходи впливу, пов'язані з адміністративним затриманням та доставляння до районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, як особу, яка порушила вимоги статті 22 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію».

Детальніше з текстом рішення можна ознайомитися за покликанням:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/135736462>

Рішення Київського районного суду м. Харкова від 17.04.2026 у справі №520/1129/26 (н/п 2-а/953/63/26) щодо повістки типу із зазначенням мети «уточнення даних»

Матеріали справи свідчать, що на ім'я позивача було сформовано повістку типу із зазначенням мети "уточнення даних". Таке формулювання не належить за законами до самостійних цілей виклику, які породжують обов'язок з'явитися за повісткою; натомість законодавчо визначений перелік цілей є вичерпним і не передбачає інших підстав.

Враховуючи встановлені у справі обставини, позивач виконав обов'язок із уточнення своїх персональних та військово-облікових даних, що підтверджується наявними у матеріалах справи, зокрема, скріншотом із застосунку "Резерв+" (паперової копії електронного документа), що був сформований 03.01.2026. Із зазначеного скріншоту вбачається, що дані уточнено 26.12.2025 (дані уточнено вчасно). Дата ВЛК 12.12.2025.

Відповідач не спростував факт звернення позивача до відповідного територіального центру комплектування та соціальної підтримки із поданням актуальних відомостей про місце проживання, засоби зв'язку та інші дані, що підлягають внесенню до військово-облікових документів та Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів.

За таких умов підстав для повторного виклику позивача з метою уточнення даних не існувало, оскільки відповідне уточнення ним вже було здійснено у строки та у порядку, визначені у законодавстві. Відповідно, така мета виклику не узгоджується з вимогами пункту 27 постанови №560, який прямо пов'язує можливість виклику для уточнення персональних даних із необхідністю первинного або фактично не здійсненого уточнення таких даних громадянином.

Крім того, спірна повістка не містить чіткої та конкретизованої мети явки, яка відповідала б вичерпному переліку підстав, визначених у частині десятій статті 1 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", частині першій статті 22 Закону України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію" та пункті 32 Порядку ведення військового обліку, затвердженого постановою №1487.

Використання загальної та невизначеної формули "для уточнення даних" не дозволяє встановити конкретне правове призначення виклику та, відповідно, не створює обов'язку позивача з'явитися за такою повісткою. Окремо суд вважає за необхідне зазначити, що наявна в матеріалах справи повістка не відповідає за формою повістці, передбаченій у Порядку №1487.

Таким чином, формування та направлення повістки позивачу з метою, яка не передбачена у законодавстві, а також за відсутності правових підстав для повторного уточнення його персональних і військово-облікових даних виключають склад адміністративного правопорушення в діях ОСОБА_1.

Детальніше з текстом рішення можна ознайомитися за покликанням:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/135767245>

Рішення Дарницького районного суду м. Києва від 17.04.2026 у справі №753/7093/26 (провадження №2-а/753/169/26) щодо проходження ВЛК

Обставини справи. Згідно з наявними у Єдиному державному реєстрі призовників, військово-зобов'язаних та резервістів даними позивач проходив медичний огляд 15.11.2002, за результатами якого військово-лікарською комісією відповідача було визнано непридатним у мирний час, обмежено придатним у воєнний час. Всупереч нормам Закону №3621-XI позивач ані до 05.06.2025, ані до моменту відкриття провадження в адміністративній справі №753/7093/25, а саме станом на 30.03.2026, не звернувся до відповідача для проходження повторного медичного огляду з метою визначення придатності до військової служби, чим порушив вимоги правил військового обліку, законодавства про мобілізаційну підготовку та мобілізацію.

Тож у зв'язку із вищевказаним 22.12.2025 відповідач за допомогою АІТС Оберіг сформував та направив до Дарницького управління поліції Головного управління Національної поліції у м. Києві електронне звернення №Е4231302 щодо вищенаведеного порушення позивача для затримання надалі та доставлення позивача як особи, що вчинила адміністративне правопорушення, передбачене у ч. 3 ст.2101 КУпАП, для складання протоколу про адміністративне правопорушення, та, як наслідок, поява в АІТС Оберіг статусу «Розшукує ТЦК та СП: порушення військового обліку» з 22.12.2025.

Під час проведення перевірки військово-облікових документів позивача 29.12.2025 було виявлено, що він є порушником правил військового обліку. Уповноваженими представниками територіального органу Національної поліції було запропоновано позивачу прибути до відповідача, після чого позивач у супроводі працівників Дарницького управління поліції Головного управління Національної поліції у м. Києві прибув до відповідача. Відповідач відносно позивача склав протокол №9353 про адміністративне правопорушення, із зазначенням дати розгляду справи 08.01.2026 о 14:00.

Відповідач 08.01.2026 відносно позивача виніс постанову №9353 у справі про адміністративне правопорушення за ч. 3 ст. 210-1 Кодексу України про адміністративне правопорушення, відповідно до резолютивної частини якої на позивача накладено штраф у розмірі 1000 (одна тисяча) неоподаткованих мінімумів доходів громадян, що становить 17 000,00 (сімнадцять тисяч) гривень 00 копійок.

Обґрунтування Суду. Відповідно до наданої відповідачем до відзиву копії облікової картки ОСОБА_1 з АІТС Оберіг встановлено, що в графі 34 «Відомості про медичний огляд» наявні два записи:

1) 15.11.2002 «Про затвердження складу позаштатної постійно діючої військово-лікарської комісії» ІНФОРМАЦІЯ_1 на 2022 рік визнаний непридатним у мирний час, обмежено придатним у воєнний час за гр. І ст. (наказ МО України "Про затвердження Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України" від 14.08.2008 №402, зареєстрований в МЮУ 17.11.2008 за №1109/15800). У графі «Підлягає переогляду» дата відсутня;

2) 29.12.2025 ВЛК при ІНФОРМАЦІЯ_3, (ОСОБА_3) визнаний придатним за гр. II ст. (наказ МО України "Про затвердження Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України" від 14.08.2008 №402, зареєстрований у МЮУ 17.11.2008 за №1109/15800). Підлягає переогляду 29.12.2026;

3) відповідно до копії довідки військово-лікарської комісії №2025-1229-1444-0657-0 від 29.12.2025, долученої до позовної заяви, рядового (запасу) ОСОБА_1, НОМЕР_1, ІНФОРМАЦІЯ_2, проведено медичний огляд «ВЛК при ІНФОРМАЦІЯ_3, (ОСОБА_3)» 29.12.2025. Відповідно до висновку – придатний до військової служби.

Окрім того, з досліджених на судовому засіданні відомостей з додатку «Резерв+» на телефоні позивача та долучених до матеріалів справи скріншотів екрану з телефону позивача, на яких зображено відомості щодо військовозобов'язаного ОСОБА_1, а саме: «Постанова ВЛК придатний, Дата ВЛК ІНФОРМАЦІЯ_4.».

Отже, з письмових доказів, що містяться у матеріалах справи, Суд установив, що позивач не відмовлявся від проходження ВЛК 29.12.2025, а пройшов ВЛК 29.12.2025 у ІНФОРМАЦІЯ_4, про що йому на руки видали довідку, підписану електронними цифровими підписами голови, секретаря та членів ВЛК.

Дослідженими доказами спростовується твердження відповідача, зазначені у відзиві, що позивач ані до 05.06.2025, ані до моменту відкриття провадження в адміністративній справі №753/7093/25, а саме: станом на 30.03.2026, не звернувся до відповідача для проходження повторного медичного огляду з метою визначення придатності до військової служби, чим порушив вимоги правил військового обліку, законодавства про мобілізаційну підготовку та мобілізацію, тому позовні вимоги обґрунтовані, а оскаржувана постанова підлягає скасуванню із закриттям провадження в адміністративній справі.

Ознайомитися з текстом рішення можна за покликанням:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/135790203>

Рішення Львівського окружного адміністративного суду від 29.05.2026 у справі №380/18951/25 щодо «розшуку за порушення військового обліку»

Обставини справи. 06.07.2025 до Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів унесено дані про порушення ОСОБА_1 правил військового обліку, які відображені у графах «Розшукує ТЦК та СП: порушення військового обліку» та «Причина розшуку: Не прибули за повісткою до ТЦК та СП» військово-облікового документа в електронній формі, що містить QR -код (номер в реєстрі Оберіг – 090520229340449400014).

Зміст спірних правовідносин полягає в тому, що позивач вважає спірні дії протиправними та такими, що не відповідають фактичним обставинам справи та вимогам закону.

Обґрунтування Суду. Згідно з п. 21 Порядку проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.05.2024 за №560 (у редакції на час спірних правовідносин), за викликом районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки (Центрального управління або регіонального органу СБУ, відповідного підрозділу розвідувальних органів) резервісти та військовозобов'язані повинні з'являтися у строк та місце, зазначені в повістці, для взяття на військовий облік, уточнення своїх персональних даних, даних військово-облікового документа з військово-обліковими даними Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних, резервістів (територіального центру комплектування та соціальної підтримки), проходження медичного огляду для визначення придатності до військової служби.

Згідно із п. 28 цього ж Порядку виклик громадян до районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки чи їх відділів, відповідних підрозділів розвідувальних органів, Центрального управління або регіональних органів СБУ під час мобілізації здійснюється шляхом вручення (надсилання) повістки (додаток 1).

Згідно із п. 30 цього ж Порядку повістка може формуватися за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів або оформлюватися на бланку, який заповнюється представником районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки.

У разі формування повістки за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів керівник районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки або його відділу накладає на повістку кваліфікований електронний підпис у день її формування.

У разі оформлення повістки на бланку керівник районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки або його відділу засвідчує її особистим підписом та скріплює гербовою печаткою.

Реєстраційний номер повістки фіксується в Єдиному державному реєстрі призовників, військовозобов'язаних та резервістів або Журналі реєстрації виданих для оповіщення повісток за формою згідно з додатком 3.

Згідно із п. 30-1 цього ж Порядку кожна повістка, сформована за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів, містить унікальний електронний ідентифікатор у вигляді QR-коду (далі – QR-код).

QR-код містить інформацію, зазначену в пункті 29 цього Порядку, а також реєстраційний номер поштового відправлення у разі відправлення повістки засобами поштового зв'язку рекомендованим поштовим відправленням.

Повістка, сформована за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів, може бути роздрукована. У такому разі її паперова форма повинна містити придатний для зчитування QR-код з відповідною інформацією.

Згідно з п. 30-3 цього ж Порядку у разі надсилання повістки, сформованої за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів, засобами поштового зв'язку рекомендованим поштовим відправленням з описом вкладення, на такому відправленні повинні зазначатися штриховий кодовий ідентифікатор оператора поштового зв'язку, прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності), адреса громадянина, якому надсилається повістка.

В описі вкладення зазначається інформація про найменування поштового відправлення, власне ім'я та по батькові (за наявності), адреса громадянина, якому надсилається поштове відправлення, найменування вкладення із кількістю аркушів, власне ім'я та прізвище керівника районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки або його відділу, інформація про дату накладення кваліфікованого електронного підпису.

Згідно з п. 41 цього ж Порядку належним підтвердженням оповіщення резервіста або військовозобов'язаного про виклик до районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки або його відділу чи відповідного підрозділу розвідувальних органів, Центрального управління або регіональних органів СБУ є:

1) у разі вручення повістки – особистий підпис про отримання повістки, відеозапис вручення повістки або ознайомлення з її змістом, у тому числі відеозапис доведення акта відмови від отримання повістки (додаток 2), а також відеозапис відмови резервіста або військовозобов'язаного у спілкуванні з особою, уповноваженою вручати повістки;

2) у разі надсилання повістки засобами поштового зв'язку:

день отримання такого поштового відправлення особою, що підтверджується інформацією та/або документами від поштового оператора;

день проставлення у поштовому повідомленні відмітки про відмову отримати поштове відправлення чи день проставлення відмітки про відсутність особи за адресою місця проживання особи, повідомленою цією особою територіальному центру комплектування та соціальної підтримки під час уточнення своїх облікових даних;

день проставлення у поштовому повідомленні відмітки про відмову отримати поштове відправлення чи день проставлення відмітки про відсутність особи за адресою задекларованого / зареєстрованого місця проживання в установленому у законі порядку, якщо ця особа не повідомила територіальному центру комплектування та соціальної підтримки іншої адреси місця проживання.

Судом не враховуються заперечення відповідача, оскільки в матеріалах справи відсутні належні та допустимі докази належного, згідно з вищевказаним Порядком 560, надсилання засобами поштового зв'язку «рекомендованим поштовим відправленням з описом вкладення та повідомленням про вручення» відповідної повістки. Відповідач не заперечує і не спростовує, що позивачем «Дані уточнено вчасно».

Будь-яких інших належних та допустимих доказів того, що позивач ухилявся від виконання своїх обов'язків та порушував правила військового обліку, відповідачем не надано.

Натомість відповідач до Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів, без достатніх для цього законних підстав вніс запис «Розшук ТЦК та СП: порушення військового обліку».

Доказів притягнення позивача до адміністративної відповідальності за ст.ст. 210, 210-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо предмета спору, як підтвердження факту порушення позивачем правил військового обліку, відповідач також не надав.

Таким чином, позовні вимоги про визнання протиправними дії відповідача, які полягають у внесенні до Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів даних про порушення позивачем правил військового обліку, які відображені у графах «Розшукує ТЦК та СП: порушення військового обліку» та «Причина розшуку: Не прибули за повісткою до ТЦК та СП» військово-облікового документа в електронній формі, що містить QR -код (номер в реєстрі Оберіг - 090520229340449400014), підлягають задоволенню, оскільки судом встановлено, що спірні дії відповідача є протиправними.

Детальніше з текстом рішення можна ознайомитися за покликанням:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/136991301>

Рішення Чернівецького окружного адміністративного суду від 22.07.2026 у справі №600/5075/25-а щодо «розшуку за порушення військового обліку»

З обставин справи вбачається, що ОСОБА_1 був заброньованою особою, що підтверджується посвідченням №НОМЕР_2 від 05.08.2025 про надання ОСОБА_1 відстрочки від призову на військову службу на період мобілізації та на воєнний час відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 №493-р згідно з переліком посад і професій на 12 місяців з дня оформлення відстрочки від призову, тобто до 05.08.2026.

Тобто на момент мобілізації позивача (25.09.2025) йому, як заброньованому, була надана відстрочка від призову на період мобілізації та на воєнний час, що підтверджується посвідченням від 05.08.2025 №НОМЕР_2.

Отже, з наведеного слідує, що позивач відповідно до пункту 1 частини першої статті 23 Закону №3543-ХІІ не міг бути призваним 25.09.2025 на військову службу під час мобілізації з огляду на наявний правовий статус заброньованого на період мобілізації та на воєнний час, строком 12 місяців, що охоплює період призову.

Стосовно посилання представника ІНФОРМАЦІЯ_1 на те, що відповідно до відомостей Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів, позивач був заброньованим за ОКНП «Чернівецький обласний центр екстреної медичної допомоги» та 17.09.2025 його бронювання закінчилось у зв'язку зі звільненням, суд зазначає, що правомірність видання ІНФОРМАЦІЯ_5 посвідчення №НОМЕР_2 від 05.08.2025 та оформлення позивачу відстрочки від призову на військову службу на період мобілізації та на воєнний час до 05.08.2026 ні ІНФОРМАЦІЯ_5, ні військовою частиною НОМЕР_1 не заперечувалося.

Щодо доводів представника ІНФОРМАЦІЯ_1 стосовно того, що позивач був звільнений за власним бажанням з минулого місця роботи 17.09.2025, відповідно був розброньований, на підтвердження чого надано витяг з Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів та щодо того, що анулювання бронювання позивача відбулося автоматично у результаті електронної інформаційної взаємодії Реєстру із визначеними інформаційно-комунікаційними системами, реєстрами (у тому числі публічними), базами (банками) даних, держателями (розпорядниками, адміністраторами) яких є державні органи, суд критично ставиться до вказаного та зазначає, що некоректна робота державних реєстрів не може породжувати негативні наслідки для особи, яка була заброньована в установленому порядку.

Суд зауважує, що у позові представник позивача наголошував на тому, що під час вчинення ІНФОРМАЦІЯ_6 дій щодо призову ОСОБА_1 на військову службу під час мобілізації позивач повідомляв про наявність у нього з 05.08.2025 бронювання як медичного працівника, надавав посвідчення №13873 від 05.08.2025 та наголошував на тому, що він є і надалі працівником ОКНП «Чернівецький обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф».

Як підтверджено листом ОКНП «Чернівецький обласний центр екстреної медичної допомоги» від 29.09.2025 №07/1431, позивач із 16.08.2016 працює в ОКНП «Чернівецький обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф», а з 01.01.2025 обіймає посаду парамедика бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги Чернівецької підстанції екстреної (швидкої) медичної допомоги Центральної станції екстреної (швидкої) медичної допомоги.

Крім того, як слідує з листа ОКНП «Чернівецький обласний центр екстреної медичної допомоги» від 08.10.2025 №07/1476, позивач дійсно працює в ОКНП «Чернівецький обласний центр екстреної медичної допомоги», заява про звільнення у вересні 2025 року від нього не надходила, у вересні 2025 року до ІНФОРМАЦІЯ_3 повідомлення про звільнення ОСОБА_1 із займаної посади не направлялося у зв'язку з тим, що він перебуває в трудових відносинах з комунальним підприємством.

Доказів звільнення позивача із ОКНП «Чернівецький обласний центр екстреної медичної допомоги» матеріали справи не містять, чого не надав і відповідач на підтвердження своїх доводів.

Враховуючи зазначене, суд дійшов висновку, що наказ начальника ІНФОРМАЦІЯ_1 від 25.09.2025 №2515 у частині призову на направлення для проходження військової служби ОСОБА_1 до військової частини НОМЕР_1 є протиправним, а тому підлягає скасуванню.

Суд зазначає, що в цьому випадку, з огляду на очевидну незаконність оскаржуваного позивачем акту індивідуальної дії, його скасування не порушить стабільності публічно-правових відносин щодо проходження громадянами військової служби за мобілізацією, а навпаки, вказуватиме на неприпустимість допущення неправомірних дій центром комплектування під час мобілізації військовозобов'язаних осіб, які мають право на відстрочку від призову.

Щодо позовної вимоги про зобов'язання військової частини НОМЕР_1 прийняти рішення про звільнення ОСОБА_1 з військової служби та виключення із списків особового складу військової частини суд зазначає таке.

За приписами пункту 4 частини першої та частини третьої статті 24 Закону №2232-ХІІ початком проходження військової служби вважається: день відправлення у військову частину з відповідного районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки – для громадян, призваних на військову службу під час мобілізації, на особливий період. Закінченням проходження військової служби вважається день виключення військовослужбовця зі списків особового складу військової частини (військового навчального закладу, установи тощо) у порядку, встановленому у положеннях про проходження військової служби громадянами України.

У пункті 14 розділу II Інструкції з організації обліку особового складу в системі Міністерства оборони України, яка визначає організацію і порядок обліку військовослужбовців та працівників в органах військового управління, з'єднаннях, військових частинах, вищих військових навчальних закладах та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти, установах та організаціях Збройних Сил України (затверджена наказом Міністерства оборони України від 15.09.2022 №280, зареєстрована у Міністерстві юстиції України 14.11.2022 за №1407/38743), встановлено,

що зарахування до списків особового складу військової частини прибулого особового складу (або прийому на роботу працівників) здійснюється наказом по стройовій частині у день їх прибуття (прийому на роботу) до військової частини. Підставою для видання наказу про зарахування особового складу до списків військової частини є, зокрема, для військовослужбовців – іменні списки команд, приписи і документи, що посвідчують особу військовослужбовця.

Отже, зарахування до штату військової частини та виключення з нього здійснюється наказами по стройовій частині відповідної військової частини. Таке зарахування здійснюється не на власний розсуд, а на підставі іменних списків команд.

Для громадян України, призваних на військову службу під час мобілізації, на особливий період, їх правовий статус військовозобов'язаного змінюється на правовий статус військовослужбовця з дня відправлення у військову частину з відповідного районного (міського) ТЦК та СП, тобто з дня, який встановлений у наказі про їх призов на військову службу.

Судовим розглядом встановлено, що саме протиправні дії працівників територіального центру комплектування та соціальної підтримки стали наслідком зарахування останнього до складу Військової частини НОМЕР_1.

Неправомірні діяння не можуть породжувати правомірний результат. Юридичні наслідки порушень прав особи, допущені внаслідок протиправності рішення чи дій суб'єкта владних повноважень, породжують необхідність виправлення таких помилок як необхідний захід, який поверне сторін у правовий стан, що мав місце до моменту порушення.

У контексті наведеного слід звернути увагу і на доктрину «плодів отруйного дерева» (Fruit of the Poisonous Tree), яка була сформована у судовій практиці США та надалі знайшла своє втілення у практиці ЄСПЛ, зокрема у справах «Gafgen v. Germany», «Teixeira de Castro v. Portugal», «Шабельник проти України (№2)», «Балицький проти України», «Нечипорук і Йонкало проти України», «Яременко проти України».

Суть доктрини «плодів отруйного дерева» полягає у тому, що, якщо доказове «дерево» є отруйним, то те ж саме стосується і його «плода». Зазначена доктрина передбачає оцінку не лише кожного засобу доказування автономно, а і всього ланцюга безпосередньо пов'язаних між собою доказів, з яких одні випливають з інших та є похідними від них.

Іншими словами, неправомірні діяння не можуть породжувати правомірний результат.

Правовим наслідком скасування акта суб'єкта владних повноважень як способу захисту порушеного права є те, що спірний акт не породжує жодних правових наслідків від моменту його прийняття.

На обґрунтування протиправності та відсутності підстав для звільнення військова частина НОМЕР_1 посилається на правову позицію, викладену у постанові Верховного Суду від 05.02.2025 у справі №160/2592/23, згідно з якою процедура призову на військову службу під час мобілізації є незворотною, тобто такою, що вже відбулася, а визнання процедури призову протиправною не спричинює відновлення попереднього становища особи, призваної на військову службу.

Щодо наведеного посилання відповідача суд зазначає, що постанова Верховного Суду про визнання процедури призову незворотною не є зразковою, а стосується конкретного випадку військовослужбовця, який майже через рік звернувся до суду з позовом про непроходження ВЛК, а тому судом не беруться до уваги наведені на обґрунтування протиправності та відсутності підстав для звільнення доводи відповідача.

З приводу тверджень військової частини НОМЕР_1 про неможливість скасування акта індивідуальної дії необхідно зауважити, що саме собою виконання такого акта або вичерпання ним своєї дії не позбавляє особу права на судовий захист.

Право на оскарження індивідуального акта суб'єкта владних повноважень надано особі, щодо якої цей акт виданий або прав, свобод та інтересів якої він безпосередньо стосується.

Тож будь-який індивідуальний акт суб'єкта владних повноважень, який безпосередньо впливає на права чи законні інтереси особи, може бути предметом судового оскарження.

Це кореспондується з тим, що захисту адміністративним судом підлягає фактично порушене право особи в публічно-правових відносинах із суб'єктом владних повноважень під час здійснення ним визначених у чинному законодавстві владних управлінських функцій, а не відновлення законності та правопорядку в публічних правовідносинах. Такий підхід відповідає завданню адміністративного судочинства, – забезпечити ефективний захист порушених прав особи у публічно-правових відносинах, а не абстрактну констатацію законності чи незаконності таких актів.

Підстави звільнення з військової служби під час воєнного стану військовослужбовців, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, визначені у пункті 2 частини четвертої статті 26 Закону №2232-XII. У ньому встановлено ті випадки та підстави для звільнення військовослужбовців з військової служби, які виникають після призову громадян на військову службу, а сам призов особи на військову службу під час мобілізації проведено відповідно до вимог закону (інакше кажучи, процедура призову не ставиться під сумнів на предмет її законності та легітимності).

На переконання суду, відсутність у статті 26 Закону №2232-XII такої підстави для звільнення з військової служби як скасування наказів на призов особи на військову службу та зарахування до складу військової частини є виключно свідченням того, що законодавець у разі прийняття зазначених норм не допускав можливості проходження військової служби особою, яка мобілізована до складу Збройних Сил України з порушенням вимог законодавства.

У цьому випадку позивач звернувся до суду через незаконність призову на військову службу під час мобілізації. Зарахування особи до списків особового складу військової частини стало наслідком незаконної мобілізації, а тому збереження юридичного статусу військовослужбовця за позивачем унеможлиблює фактичне відновлення порушеного права та залишає його у стані правової невизначеності.

При цьому суд враховує, що Верховний Суд у постанові від 11.04.2024 у справі №520/7954/22 підтвердив можливість звільнення особи з військової служби, у зв'язку з визнанням протиправним та скасуванням наказів про мобілізацію і зарахування до списків особового складу військової частини.

Протилежні ж висновки призвели б до неможливості відновлення порушеного права незаконно мобілізованих осіб.

Детальніше з текстом рішення можна ознайомитися за покликанням:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/138438327>

Рішення Харківського окружного адміністративного суду від 24.07.2026 у справі №520/8839/26 щодо виключення з військового обліку

Виключенню з військового обліку у відповідних районних (міських) територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки (військовозобов'язаних та резервістів Служби безпеки України – у Центральному управлінні або регіональних органах Служби безпеки України, військовозобов'язаних та резервістів Служби зовнішньої розвідки України – у відповідному підрозділі Служби зовнішньої розвідки України) підлягають, зокрема, громадяни України, які досягли граничного віку перебування в запасі.

Відповідно до положень п. 20 Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 №1487, військовий облік ведеться на підставі даних паспорта громадянина України та військово-облікових документів, якими є:

- для призовників – посвідчення про приписку до призовної ділянки;
- для військовозобов'язаних – військовий квиток або тимчасове посвідчення військовозобов'язаного;
- для резервістів – військовий квиток.

У статті 32 Закону №2232-XII, у редакції, яка діяла на момент досягнення позивачем сорокарічного віку (ІНФОРМАЦІЯ_9), було визначено, що військовозобов'язані, які досягли граничного віку перебування в запасі, виключаються з військового обліку і переводяться у відставку.

Запас військовозобов'язаних згідно зі статтею 28 Закону №2232-XII, у редакції, яка діяла на момент досягнення позивачем сорокарічного віку (ІНФОРМАЦІЯ_9), поділявся на два розряди, що встановлювалися залежно від віку військово-зобов'язаних. Військовозобов'язані, які перебували у запасі та мали військові звання рядового, сержантського і старшинського складу, поділялися на розряди за віком: 1) перший розряд – до 35 років; 2) другий розряд: рядовий склад – до 40 років; сержантський і старшинський склад: сержанти і старшини – до 45 років; прапорщики і мічмани – до 50 років. При цьому граничний вік перебування в запасі другого розряду був граничним віком перебування в запасі та у військовому резерві.

Надалі Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення проведення мобілізації» від 27 березня 2014 року №1169-VII внесено зміни до статті 28 Закону №2232-XII та змінено граничний вік перебування в запасі другого розряду до 50 років, а Законом України «Про внесення змін до статті 28 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу»» від 22 липня 2014 року №1604-VII – до 60 років.

Зі свого боку приписи Закону №2232-XII про те, що граничний вік перебування в запасі другого розряду є граничним віком перебування в запасі, змін не зазнали.

Отже, з набранням чинності вказаними змінами до Закону №2232-XII позивач є таким, що підпадає під його дію як особа, яка не досягла встановленого у законі граничного віку перебування у запасі військовозобов'язаних другого розряду.

У рішенні від 09 лютого 1999 року №1-рп/99 (справа №1-7/99 про зворотну дію в часі законів та інших нормативно-правових актів) Конституційний Суд України дійшов висновку про те, що дію нормативно-правового акта в часі треба розуміти так, що вона починається з моменту набрання цим актом чинності і припиняється із втратою ним чинності, тобто до події, факту застосовується той закон або інший нормативно-правовий акт, під час дії якого вони настали або мали місце.

Зі змісту матеріалів справи станом на 2014 року (досягнення позивачем 45-річного віку) спору між сторонами стосовно наявності у позивача на той час права на виключення з військового обліку у зв'язку із досягненням граничного віку перебування в запасі, передбаченого у чч. 2, 4 ст. 28 Закону №2232 (у редакції станом на 28.09.2009), не існувало.

Натомість спірні правовідносини щодо виключення з Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів (АІТС «Оберіг») з військового обліку у зв'язку із досягненням граничного віку перебування в запасі виникли саме у 2026 році. Відтак застосуванню для врегулювання спірних правовідносин підлягають норми закону, чинні станом на вказаний час, які не передбачають таких підстав для виключення з військового обліку.

З урахуванням вищевикладеного не підлягає задоволенню вимога позивача про зобов'язання ІНФОРМАЦІЯ_1 (ІНФОРМАЦІЯ_3) узгодити дані у Єдиному державному реєстрі призовників, військовозобов'язаних та резервістів відносно ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_4 (РНОКПП НОМЕР_1) шляхом виключення з Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів (АІТС «Оберіг») з графи «Категорія, обліку» даних «військовослужбовець» та інших даних щодо призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період.

Детальніше з текстом рішення можна ознайомитися за покликанням:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/138475617>

IV. ПРАВОВІ ПОЗИЦІЇ З ІНШИХ ПИТАНЬ, ЩО ТАКОЖ ПОВ'ЯЗАНІ З МОБІЛІЗАЦІЄЮ

30

Рішення Індустріального районного суду міста Дніпра від 25.06.2026 у справі №202/2737/26 (провадження №2-а/202/45/2026) щодо права на правничу допомогу

Обставини справи. У своєму позові позивач зазначає, що він є директором Приватного акціонерного товариства «Виробниче підприємство «ТЕХМАШ».

16 січня 2026 року ПрАТ «ВП «ТЕХМАШ» отримано лист за вих. №4/25-15 від 12.01.2026 від Лівобережної адміністрації Дніпровської міської ради про здійснення заходів з оповіщення, в якому зазначено, що на виконання рішення виконавчого комітету Дніпровської міської ради від 16.01.2024 №1-16/1 Лівобережна адміністрація направляє розпорядження начальника ІНФОРМАЦІЯ_1 від 03.01.2026 №№6312516, 6312517 про здійснення оповіщення та забезпечення прибуття військовозобов'язаних, які перебувають на військовому обліку в ПрАТ «ВП «ТЕХМАШ».

16 січня 2026 року за вих. №9 ПрАТ «ВП «ТЕХМАШ» на вищезазначений лист направлено відповідь начальнику Індустріального районного у м. ІНФОРМАЦІЯ_3 із зазначенням, що в розпорядженнях від 03.01.2026 №№6312516, 6312517 зазначені підстави виклику військовозобов'язаних до ТЦК та СП, які не визначені у чинному законодавстві, а отже, не підлягають виконанню, спираючись на положення п. 2 додатка 2 Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, затвердженого постановою КМУ №1487 від 30.12.2022, згідно з яким призовники, військовозобов'язані та резервісти повинні прибувати за викликом районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, органів СБУ, відповідних підрозділів розвідувальних органів на збірні пункти, призовні дільниці, до територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, органів СБУ,

відповідних підрозділів розвідувальних органів у строки, зазначені в отриманих ними документах (мобілізаційних розпорядженнях, повістках, розпорядженнях) районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, органів СБУ, відповідних підрозділів розвідувальних органів для взяття на військовий облік та визначення призначення на особливий період, оформлення військово-облікових документів, проходження медичного огляду, направлення на підготовку з метою здобуття або вдосконалення військово-облікової спеціальності, призову на військову службу або на навчальні (перевірочні) та спеціальні збори військовозобов'язаних та резервістів.

23 лютого 2026 року позивач отримав повідомлення про розгляд стосовно нього справи про адміністративне правопорушення як особи, яка притягається до адміністративної відповідальності за ч. 3 ст. 210-1 КУпАП.

Обґрунтування Суду. 13 березня 2026 року начальник ІНФОРМАЦІЯ_1 ОСОБА_5 виніс постанову №1896, якою ОСОБА_1 притягнуто до адміністративної відповідальності за частиною 3 статті 210-1 КУпАП та накладено на нього адміністративне стягнення у вигляді штрафу в розмірі 34 000 гривень.

Згідно з цією постановою директор Приватного акціонерного товариства «Виробниче підприємство «ТЕХМАШ» (код ЄДРПОУ 13437402) ОСОБА_1 відмовився виконати розпорядження №6312517 про виклик до ІНФОРМАЦІЯ_1 ОСОБА_6, чим допустив порушення законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію в особливий період, вчинивши адміністративне правопорушення, передбачене участині 3 статті 210-1 КУпАП.

Згідно з п. 13 Порядку проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.05.2024 №560,

керівники підприємств, установ, організацій з отриманням розпорядження відповідного голови (начальника) районної, міської держадміністрації (військової адміністрації) або відповідного керівника районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки про проведення заходів мобілізації чи виклик резервістів та військовозобов'язаних районного (міського) територіального центру комплектування:

- видають наказ керівника підприємства (установи, організації) про проведення оповіщення резервістів та військовозобов'язаних, у якому зазначаються підстава та мета видання, перелік осіб, які підлягають оповіщенню, дата, час та місце їх прибуття, способи доставки до територіального центру комплектування та соціальної підтримки, який надіслав розпорядження, відповідальні особи за здійснення оповіщення, порядок здійснення контролю за оповіщенням та прибуттям військовозобов'язаних, інші питання;
- організовують через відповідальних осіб здійснення оповіщення у робочий час працівників підприємства (установи, організації) шляхом вручення повісток під їх особистий підпис;
- здійснюють на підприємстві (в установі, організації) інформаційне забезпечення призову резервістів та військовозобов'язаних на військову службу під час мобілізації;
- повідомляють письмово у триденний строк районному (міському) територіальному центру комплектування та соціальної підтримки про результати оповіщення та виконання резервістами та військовозобов'язаними вимог законодавства;
- забезпечують прибуття резервістів та військовозобов'язаних шляхом їх перевезення від підприємства (установи, організації) до пунктів збору районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки або військових частин чи звільнення їх від виконання обов'язків з урахуванням часу, необхідного для прибуття до територіального центру комплектування та соціальної підтримки, та у разі потреби часу на зворотний шлях;

- невідкладно інформують відповідний районний (міський) територіальний центр комплектування та соціальної підтримки про працівників, які відмовилися від отримання повісток, та працівників, які написали заяви про звільнення.

Відповідно до ч. 3 ст. 210-1 КУпАП порушення законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію вчинене в особливий період тягне за собою накладення штрафу на громадян від однієї тисячі до однієї тисячі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб органів державної влади, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб та громадських об'єднань – від двох тисяч до трьох тисяч п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Згідно з матеріалами справи позивач не виконав розпорядження начальника територіального центру комплектування та соціальної підтримки щодо оповіщення військовозобов'язаного працівника, посилаючись на те, що метою оповіщення (виклику) зазначені підстави, які не визначені у чинному законодавстві.

З огляду на це відповідачем було притягнуто позивача до адміністративної відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого у ч. 3 ст. 210-1 КУпАП.

Водночас суд вважає, що постанова про притягнення позивача до адміністративної відповідальності не може вважатися законною з огляду на таке.

У цьому випадку, приймаючи постанову про притягнення позивача до адміністративної відповідальності за ч. 3 ст. 210-1 КУпАП, відповідач послався на те, що позивач не виконав розпорядження №6312517 про виклик до територіального центру комплектування та соціальної підтримки військовозобов'язаного працівника ОСОБА_7, а також, що позивач був належним чином повідомлений про розгляд справи про адміністративне правопорушення, причину неявки не повідомив.

Разом з тим суд звертає увагу, що між ОСОБА_1 і адвокатом Мальцевим В. П. було укладено договір про надання правничої допомоги в ІНФОРМАЦІЯ_1.

Адвокат завчасно, а саме 12 березня 2026 року, надіслав на офіційну електронну адресу ІНФОРМАЦІЯ_1 клопотання про відкладення розгляду справи про адміністративне правопорушення з підстав зайнятості в іншій справі, яка розглядається у Глибоцькому районному суді Чернівецької області. Зазначене клопотання було підписано електронним підписом, що підтверджується відповідним протоколом.

До клопотання долучені належні докази зайнятості адвоката в іншій справі.

При цьому представниками відповідача не заперечувалося, що адреса електронної пошти, на яку представником позивача надіслано відповідне клопотання, є офіційною електронною адресою ІНФОРМАЦІЯ_1. Об'єктивних підстав для висновку про зловживання адвокатом своїми правами немає.

У цьому випадку закон (ч. 6 ст. 258 КУпАП) хоча формально й дозволяє здійснення розгляду справи про адміністративне правопорушення без складення протоколу про адміністративне правопорушення, проте це не може нівелювати саму процедуру розгляду справи про адміністративне правопорушення.

Порушення норм процесуального права суб'єктом владних повноважень у процесі прийняття та складення постанови про притягнення до адміністративної відповідальності зводить нанівець саму суть та завдання, покладені в основу поняття адміністративної відповідальності.

Така позиція викладена в постанові Верховного Суду від 30.05.2018 у справі №337/3389/16-а (2-а/337/154/2016).

Детальніше з текстом рішення можна ознайомитися за покликанням:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/136814372>

Рішення Львівського окружного адміністративного суду від 21.08.2026 у справі №380/7342/26 щодо перетину кордону

На обґрунтування позовних вимог зазначає, що 12.04.2026 намагався виїхати за межі України через пункт пропуску «Грушів – Будомєж» у відпустку, проте рішенням від 13.04.2026 позивачу відмовлено у перетині державного кордону, оскільки наказ №24-к/тм про надання відпустки від 06.04.2026 не містить печатки підприємства. Звертає увагу суду, що надав оригінал наказу про відпустку та чинне законодавство не вимагає такого обов'язкового реквізиту на оригіналі наказу про відпустку, як печатка. Вважає таке рішення протиправним та просить скасувати.

Водночас суд звертає, що відповідно до пп. 2, 8 підрозділу 11 «Засвідчення копій та витягів службових документів» розділу II «Документування управлінської інформації» Правил №1000/5 установа має право засвідчувати копії документів, що створюються в ній, за винятком копій документів, які відповідно до законодавства потребують засвідчення в нотаріальному порядку.

Копія набуває юридичної сили лише у разі її засвідчення в установленому порядку. Напис про засвідчення копії документа складається зі слів «Згідно з оригіналом», найменування посади, особистого підпису особи, яка засвідчує копію, її власного імені та прізвища, дати засвідчення копії та проставляється нижче реквізиту документа «Підпис». Напис про засвідчення копії скріплюється печаткою установи (без зображення герба) або печаткою структурного підрозділу (служби діловодства, служби кадрів, бухгалтерії тощо) установи (за наявності).

З огляду на викладене суд погоджується з доводами відповідача про те, що оскільки під час прикордонного контролю позивач надав незасвідчену копію наказу про відпустку (тоді як на інших документах печатка присутня), то останній не надав документів, що підтверджують підстави для виїзду за кордон в період дії на території України воєнного стану.

Також суд враховує правовий висновок Верховного Суду сформований у постановках від 17.08.2023 у справі №380/7792/22, від 31.08.2023 у справі №380/572/23, від 27.09.2023 у справі №380/16876/23, який полягає в тому, що Закон України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України» не містить обмежень права вільно залишати територію України в умовах правового режиму воєнного стану, не означає, що такі обмеження не можуть застосовуватися на підставі законів України «Про правовий режим воєнного стану» та «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», які є спеціальними для цього періоду.

Станом на час виникнення спірних у цій справі правовідносин в Україні діяв воєнний стан та було оголошено загальну мобілізацію, а тому конституційне право громадян України на вільне залишення території України обмежувалося у законодавстві.

Позивач є громадянином України, який підпадає під вікову категорію від 18 до 60 років, а факт бронювання не є безумовною підставою для виїзду за кордон у період введення на території України воєнного стану.

З огляду на викладене суд дійшов висновку, що оскільки позивачем не надано всіх необхідних документів щодо його безумовного права на перетин державного кордону, сумніви органу прикордонного контролю у справжності мети поїздки, повідомленої позивачем, є обґрунтованими.

Детальніше з текстом рішення можна ознайомитися за покликанням:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/139158926>

Ми дуже цінуємо ваш час, тому хочемо поінформувати про телеграм канал НААУ, на якому лише актуальні новини та заплановані заходи –

<https://t.me/InfoUNBA>

Також у вас є можливість першими дізнаватися про всі акредитовані навчальні заходи, цікаві статті колег та огляд правових позицій ВС за допомогою телеграм каналу Вищої школи адвокатури НААУ – <https://t.me/hsaorgua>

КОМІТЕТ НААУ З ПИТАНЬ ТРУДОВОГО ПРАВА

ЗА ДРУГИЙ ТА ТРЕТІЙ КВАРТАЛИ 2026 РОКУ